

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет права та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол №4 від 29.01.18р.
Голова Приймальної комісії
В.О. Огнев'юк

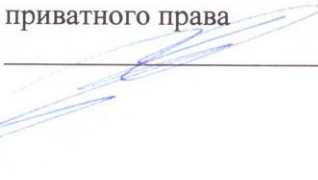
ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань:	08 «Право»
Спеціальність:	081 «Право»
На базі:	ОКР «Молодший спеціаліст»

ПОГОДЖЕНО
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри публічного та
приватного права
Протокол № 7 від 09.01. 2018 р.

Завідувач кафедри публічного та
приватного права

Д.В. Бойчук

КИЇВ – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового випробування зі спеціальності «Право» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України.

Фахове випробування проводиться за основними дисциплінами навчального плану підготовки фахівців на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на третій курс спеціальності 081 «Право».

Мета фахового випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» і його відповідності вимогам, що висуваються до рівня підготовки студента III курсу спеціальності «Право».

Фахове випробування проводиться в усній формі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Кількість балів (max – 100)	Критерії
90 – 100	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
82 – 89	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
75 – 81	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
69 – 74	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
60 – 68	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 59	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ПРОГРАМА

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Теорії (концепції) виникнення держави. Поняття держави та її ознаки. Суверенітет держави та народу. Сутність держави. Типологія держави. Форма державного правління: поняття та структура. Монархія – форма правління. Республіка – форма правління. Загальна характеристика форми державного устрою. Унітарна держава та її ознаки. Федерація та її ознаки. Державний режим. Механізм держави: поняття та ознаки. Принципи побудови та діяльності механізму держави. Методи побудови та діяльності механізму держави. Принцип поділу державної влади та його реалізація в Україні. Інститут «стримування і протидії» - невід’ємна складова принципу поділу гілок влади. Становлення концепції «громадянського суспільства». Громадянське суспільство: поняття, ознаки та структура. Співвідношення громадянського суспільства і держави. Правова держава та її ознаки. Принципи побудови правової держави. Соціальна держава та її ознаки. Характеристика основних сучасних концепцій (теорій) держави.

Загальна характеристика теорій виникнення права. Взаємозв’язок права і держави. Поняття та ознаки права. Сутність права: загально-соціальна та класова. Цінність права: соціальна та інструментальна. Принципи права: загально-соціальні. Принципи права: загально-правові. Галузеві, міжгалузеві та принципи інститутів. Об’єктивне та суб’єктивне право. Співвідношення соціальної норми із нормою права. Поняття та ознаки норми права. Спеціалізовані норми права. Структура норми права. Співвідношення норми права і статті нормативно-правового акту. Джерело та форма права: співвідношення понять. Правовий звичай. Загальна характеристика правового прецеденту. Юридичний прецедент в Україні. Нормативний договір – форма права. Релігійний текст – форма права. Юридична доктрина – форма права. Нормативно-правовий акт: поняття та ознаки. Поняття та ознаки закону. Юридична сила закону. Система права: поняття, ознаки та структура. Співвідношення системи права і системи законодавства. Правові відносини: поняття та ознаки. Тлумачення норм

права: поняття та його відмінність від з'ясування та роз'яснення права. Правопорушення – поняття, ознаки та види. Юридична відповідальність: поняття та ознаки.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Поняття і предмет конституційного права. Метод конституційно-правового регулювання. Поняття системи конституційного права. Інститути конституційного права України. Норми конституційного права, їх структура і зміст. Джерела конституційного права України. Поняття і основні юридичні властивості Конституції України. Структура і функції Конституції України 1996 р. Поняття конституційного ладу України. Поняття державного ладу, закріпленого Конституцією України. Поняття конституційно-правового статусу особи в Україні. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні. Поняття громадянства і належність до громадянства України. Поняття прямого народовладдя. Виборчий процес і його стадії. Поняття і види референдумів в Україні. Поняття, система і види органів державної влади в Україні. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні. Функції і повноваження Верховної Ради України. Поняття статусу народного депутата України. Повноваження і форми діяльності народного депутата України. Загальна характеристика правового статусу Президента України. Функції та повноваження Президента України. Правовий статус Ради національної безпеки і оборони України. Поняття виконавчої влади і система її органів. Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі органів виконавчої влади. Поняття виконавчої влади і система її органів. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні. Суди – виключні органи правосуддя в Україні. Система судів загальної юрисдикції, їх функції і повноваження. Поняття правового статусу прокуратури України. Законодавчі основи забезпечення національної безпеки України. Поняття територіального устрою України. Автономна Республіка Крим – територіальна автономія у складі України. Поняття і принципи місцевого

самоврядування в Україні. Система, органи та посадові особи місцевого самоврядування в Україні.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Предмет та метод цивільно-правового регулювання. Функції цивільного права. Принципи цивільного приватного права. Поняття та елементи і цивільного правовідношення. Поняття і зміст цивільної правосуб'єктності. Правоздатність громадян (фізичних осіб). Зміст правоздатності громадян і її межі. Дієздатність громадян (фізичних осіб). Обмеження дієздатності громадян. Визнання громадянина недієздатним. Об'єкти цивільних правовідносин. Поняття й ознаки юридичної особи. Правоздатність і дієздатність юридичної особи. Порядок і способи створення юридичних осіб. Види та організаційно-правові форми юридичних осіб. Поняття та види правочинів. Умови дійсності правочинів. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину. Захист цивільних прав. Способи захисту цивільних прав. Правовий режим і об'єкти права власності народу України. Поняття і види обмежених речових прав. Обмежені речові права і право власності. Інтелектуальна власність як об'єкт авторських, суміжних, патентних і інших виключних прав. Види особистих немайнових прав. Підстави виникнення зобов'язань, їх класифікація. Виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Порядок укладання договору. Поняття та види договорів у цивільному праві. Поняття, форма і зміст договору оренди/найму, довічного утримання, дарування, купівлі-продажу. Поняття та класифікація особистих немайнових прав. Інформація як особливий об'єкт цивільних прав. Поняття і види спадкування. Спадкування за заповітом та за законом. Поняття і форма заповіту. Право на обов'язкову частку у спадщині.

СІМЕЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Сім'я. Регулювання сімейних відносин. Сімейні права та обов'язки. Захист сімейних прав та інтересів. Поняття шлюбу та підстави його недійсності. Порядок державної реєстрації шлюбу. Поняття та підстави

припинення шлюбу за сімейним законодавством. Підстави недійсності шлюбу. Правові наслідки недійсності шлюбу. Поняття та ознаки особистих немайнових правовідносин батьків та дітей. Визначення походження дитини від матері та батька, які перебувають у шлюбі між собою та батьки якої не перебувають у шлюбі між собою. Особисті немайнові права подружжя. Спільна сумісна власність дружини та чоловіка. Підстави набуття та здійснення права спільної сумісної власності подружжя. Порядок розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності. Особиста приватна власність дружини та чоловіка. Поняття та зміст шлюбного договору. Умови шлюбного договору. Сторони, порядок укладення та форма шлюбного договору. Підстави, порядок та правові наслідки зміни умов, розірвання, недійсності або припинення шлюбного договору. Правовий режим майна чоловіка та жінки, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою. Поняття аліментів. Розмір аліментів, обставини та види доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на дитину. Порядок стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків за кордон для постійного проживання в іноземній державі. Договір про сплату аліментів на дитину (аліментний договір). Договір про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно. Підстави виникнення зобов'язань по утриманню повнолітніми синами та дочками своїх батьків. Особливості управління майном дітей. Умови усиновлення та порядок його здійснення. Таємниця усиновлення. Особливості усиновлення повнолітніх осіб. Скасування усиновлення.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Виконавча влада як гілка державної влади та її управлінська спрямованість. Поняття адміністративного права. Поняття і сутність предмету адміністративного права. Метод адміністративного права. Принципи адміністративного права. Система і джерела адміністративного права. Адміністративне право і адміністративна реформа. Поняття та структура адміністративно-правової норми. Поняття і особливості

(характерні риси) адміністративно-правових відносин. Поняття та система суб'єктів адміністративного права. Поняття, особливості та види державної служби. Поняття і види державних службовців, їх права та обов'язки. Поняття і сутність публічне управління. Принципи та функції публічного управління. Поняття адміністративно-правових методів та їх види. Поняття адміністративного примусу. Адміністративно-запобіжні заходи. Способи забезпечення законності в публічному управлінні. Поняття адміністративного правопорушення (проступок), його ознаки. Юридичний склад адміністративного правопорушення. Поняття і ознаки адміністративної відповідальності. Поняття та ціль адміністративного стягнення. Система і види адміністративних стягнень. Поняття і принципи адміністративного процесу. Структура адміністративного процесу. Адміністративні провадження: поняття, класифікація, стадії. Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення. Стадії провадження. Публічне управління у сфері економічної діяльності держави. Адміністративно-правове регулювання в сфері міжгалузевого управління. Управління соціально-культурним будівництвом. Управління у сфері внутрішніх справ. Управління закордонними справами. Організація управління юстицією.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Поняття і значення принципів кримінального права. Законодавче визначення принципів кримінального права та їх практичне значення. Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі. Поняття закону, що усуває караність діяння, пом'якшує покарання, або іншим чином поліпшує кримінальне-правове положення особи, що вчинила злочин. Чинність кримінального закону в просторі. Ознаки злочину та їх характеристика. Класифікація злочинів, її критерії і кримінально-правове значення. Поняття і значення складу злочину. Злочин і склад злочину. Ознаки складу злочину. Види складу злочину. Склад злочину і кваліфікація злочину. Поняття кваліфікації злочинів. Поняття і ознаки причинного зв'язку в кримінальному праві. Спосіб, засоби, знаряддя, обстановка, час, місце вчинення злочину і

їх кримінально-правове значення. Осудність, як одна з ознак суб'єкта злочину. Поняття осудності та її зміст. Закінчений злочин. Види злочинів за моментом закінчення. Поняття і ознаки готування до злочину. Відмінність готування до злочину від виявлення наміру його вчинити. Поняття, ознаки і види замаху на злочин. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця. Форми співучасті у злочині, критерії і значення їх виділення. Умови правомірності необхідної оборони. Поняття крайньої необхідності і умови її правомірності. Види звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття та види кримінальної відповідальності. Поняття та підстави кримінальної відповідальності. Поняття, кримінально-правова характеристика та види злочинів проти довкілля. Поняття, кримінально-правова характеристика та види злочинів проти громадської безпеки, проти безпеки руху та експлуатації транспорту, проти громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, у сфері охорони державної таємниці, недоторканності держаних кордонів, забезпечення призову та мобілізації, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань. Поняття, склад і види цього злочину. Поняття, кримінально-правова характеристика та види злочинів проти правосуддя.

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Поняття джерел трудового права України, форми їх виразу та класифікація. Поняття, види і правовий статус суб'єктів трудового права. Порядок укладення колективних договорів. Сторони колективного договору. Колективні трудові спори: поняття та порядок їх вирішення. Зміст колективного договору. Класифікація колективно-договірних умов. Зміст трудових правовідносин. Підстави їх виникнення. Поняття зайнятості населення. Державні гарантії на вибір виду зайнятості. Форма та зміст трудового договору. Контракт як вид трудового договору, сфера його застосування. Випробування при прийнятті на роботу. Поняття переведення на іншу роботу і його відмінність від

переміщення. Види переведень на іншу роботу. Підстави розірвання трудових договорів, їх класифікація. Поняття робочого часу. Правові нормативи робочого часу. Поняття режиму робочого часу і порядок його встановлення. Поняття надурочних робіт. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працюючих. Поняття часу відпочинку і його види. Поняття заробітної плати і нормування праці. Поняття системи оплати праці та її види. Поняття гарантійних виплат і доплат. Поняття компенсаційних виплат. Поняття і види дисциплінарної відповідальності працівників. Обмежена матеріальна відповідальність працюючих. Повна матеріальна відповідальність працівників за шкоду, завдану підприємствам, установам, організаціям. Межі матеріальної відповідальності у випадках, коли фактичний розмір шкоди перевищує її номінальний розмір. Матеріальна відповідальність підприємств, установ, організацій за шкоду, заподіяну працівникам. Причини виникнення трудових спорів і шляхи їх усунення. Поняття трудових спорів і їх класифікація. Органи по розгляду індивідуальних трудових спорів і основні принципи їх організації. Розгляд трудових спорів у судовому порядку. Розгляд трудових спорів про поновлення на роботу.

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Принципи цивільного процесуального права. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин і їх класифікація. Поняття та склад осіб, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки. Цивільна процесуальна правоздатність і дієздатність. Процесуальна співучасть: поняття, мета, підстави та види. Права і обов'язки співучасників. Поняття належної і неналежної сторони у цивільному процесі. Умови та процесуальний порядок зміни неналежної сторони у цивільному процесі. Процесуальне правонаступництво (поняття і підстави). Поняття та види третіх осіб у цивільному процесі. Підстави і форми участі прокурора в цивільному процесі. Процесуальне становище прокурора. Підстави і види судового представництва. Повноваження представника в суді. Поняття процесуальних строків і їх значення. Види процесуальних строків. Підвідомчість цивільних спорів суду

(поняття, значення, види). Поняття, значення і види підсудності цивільних справ та її відмінність від підвідомчості. Поняття і види судових витрат у цивільному процесі. Докази та доказування у цивільних справах. Факти, що не підлягають доказуванню. Розподіл між сторонами обов'язку по доказуванню. Належність доказів і допустимість засобів доказування. Оцінка доказів. Поняття, елементи і види судових позовів.

Процесуальний порядок подання позову та наслідки його недотримання. Залишення позовної заяви без руху: підстави і правові наслідки. Стадії судового розгляду цивільних справ та їх зміст. Поняття і суть наказного провадження. Поняття і суть окремого провадження. Порядок і строк апеляційного оскарження. Процесуальний порядок і строки розгляду скарг судом апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції та його ухвали. Сторони у виконавчому провадженні, їх права та обов'язки. Виконавчі документи, їх види і правове значення. Порядок розгляду справ у третейському суді.

**ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ
ДО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ПРАВО»**

1. Поняття держави та її ознаки.
2. Суверенітет держави та народу.
3. Форма державного правління: поняття та структура.
4. Монархія – форма правління.
5. Республіка – форма правління.
6. Унітарна держава та її ознаки.
7. Загальна характеристика форми державного устрою.
8. Державний режим.
9. Принципи побудови та діяльності механізму держави.
10. Методи побудови та діяльності механізму держави.
11. Принцип поділу державної влади та його реалізація в Україні.
12. Співвідношення громадянського суспільства і держави.
13. Правова держава та її ознаки.
14. Соціальна держава та її ознаки.
15. Характеристика основних сучасних концепцій (теорій) держави.
16. Поняття та ознаки права.
17. Сутність права: загально-соціальна та класова.
18. Цінність права: соціальна та інструментальна.
19. Співвідношення соціальної норми із нормою права.
20. Об'єктивне та суб'єктивне право.
21. Поняття та ознаки норми права.
22. Структура норми права.
23. Джерело та форма права: співвідношення понять.
24. Право і мораль.
25. Право і звичай.
26. Право і релігія.
27. Нормативно-правовий акт: поняття та ознаки.

- 28.Класифікація нормативно-правових актів.
- 29.Поняття та ознаки закону. Юридична сила закону.
- 30.Тлумачення норм права: поняття та його відмінність від з'ясування та роз'яснення права.
- 31.Система права: поняття, ознаки та структура
- 32.Правопорушення – поняття, ознаки та види.
- 33.Юридична відповідальність: поняття та ознаки.
- 34.Поняття конституційного ладу України.
- 35.Структура і функції Конституції України 1996 р.
- 36.Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.
- 37.Поняття громадянства і належність до громадянства України.
- 38.Виборчий процес і його стадії.
- 39.Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні.
Функції і повноваження Верховної Ради України.
- 40.Загальна характеристика правового статусу Президента України. Функції та повноваження Президента України.
- 41.Поняття виконавчої влади і система її органів. Кабінет Міністрів України – вищий орган у системі органів виконавчої влади.
- 42.Поняття виконавчої влади і система її органів. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.
- 43.Суди – виключні органи правосуддя в Україні. Система судів загальної юрисдикції, їх функції і повноваження.
- 44.Поняття територіального устрою України.
- 45.Поняття і принципи місцевого самоврядування в Україні. Система, органи та посадові особи місцевого самоврядування в Україні.
- 46.Правоздатність громадян (фізичних осіб). Зміст правоздатності громадян і її межі.
- 47.Дієздатність громадян (фізичних осіб). Обмеження дієздатності громадян. Визнання громадянина недієздатним.
- 48.Поняття «правочин». Умови дійсності правочинів. Недійсність правочину. Правові наслідки недійсності правочину.

- 49.Інтелектуальна власність як сукупність авторських, суміжних, патентних і інших виключних прав.
- 50.Виконання зобов'язань. Принципи виконання зобов'язань.
- 51.Поняття та види договорів у цивільному праві.
- 52.Поняття і види спадкування.
- 53.Сім'я. Регулювання сімейних відносин.
- 54.Сімейні права та обов'язки.
- 55.Поняття шлюбу та підстави його недійсності.
- 56.Порядок державної реєстрації шлюбу.
- 57.Поняття та зміст шлюбного договору.
- 58.Розмір аліментів, обставини та види доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на дитину.
- 59.Підстави виникнення зобов'язань по утриманню повнолітніми синами та дочками своїх батьків.
- 60.Умови усиновлення та порядок його здійснення.
- 61.Поняття і особливості (характерні риси) адміністративно-правових відносин.
- 62.Принципи та функції державного управління.
- 63.Поняття адміністративного правопорушення (проступок), його ознаки.
Юридичний склад адміністративного правопорушення.
- 64.Поняття і ознаки адміністративної відповідальності.
- 65.Поняття та ціль адміністративного стягнення. Система і види адміністративних стягнень.
- 66.Поняття і принципи адміністративного процесу. Структура адміністративного процесу.
- 67.Адміністративні провадження: поняття, класифікація, стадії.
- 68.Організація управління юстицією.
- 69.Ознаки злочину та їх характеристика.
- 70.Поняття і значення складу злочину. Злочин і склад злочину. Ознаки складу злочину. Види складу злочину.
- 71.Осудність, як одна з ознак суб'єкта злочину. Поняття осудності та її зміст.

- 72.Поняття, ознаки і види замаху на злочин.
- 73.Поняття крайньої необхідності і умови її правомірності.
- 74.Поняття та підстави кримінальної відповідальності.
- 75.Поняття, види і правовий статус суб'єктів трудового права.
- 76.Зміст колективного договору. Класифікація колективно-договірних умов.
- 77.Форма та зміст трудового договору.
- 78.Підстави розірвання трудових договорів, їх класифікація.
- 79.Поняття робочого часу. Правові нормативи робочого часу.
- 80.Поняття часу відпочинку і його види.
- 81.Поняття заробітної плати і нормування праці.
- 82.Поняття гарантійних виплат і доплат.
- 83.Поняття і види дисциплінарної відповідальності працівників.
- 84.Матеріальна відповідальність підприємств, установ, організацій за шкоду, заподіяну працівникам.
- 85.Поняття трудових спорів і їх класифікація.
- 86.Поняття та склад осіб, які беруть участь у справі, їх права та обов'язки.
- 87.Поняття та види третіх осіб у цивільному процесі.
- 88.Підстави і види судового представництва. Повноваження представника в суді.
- 89.Підвідомчість цивільних спорів суду (поняття, значення, види).
- 90.Стадії судового розгляду цивільних справ та їх зміст.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України // Відомості ВВР України. – 1996. - №30. – Ст.141
2. Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1990, N 31, ст.429
3. Загальна декларація прав людини, 1948 // Офіційний вісник України, 2008. - № 93. – Ст.3103
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). - 1984, додаток до N 51, ст.1122
5. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст.131
6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, NN 40-44, ст.356
7. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 21-22, ст.135
8. Кодекс законів про працю // ВВР, 1971, додаток до N 50, ст. 375
9. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - N 40-41, 42. - ст.492

Додаткова:

1. Адміністративне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. / Відповід. ред. В.Б. Авер'янов: Т.1: Загальна частина. – К. : Юридична думка, 2007 – 591с. Т.2: Особлива частина. – К. : Юридична думка, 2009. – 600 с.
2. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка [та ін.] ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2013. – 624 с. – Бібліогр.: с. 600-604.
3. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб.: [у 2 т.] / Херсон. юрид. ін-т Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Херсон : Херсон. міськ. друк., 2012 .
Т. 1 : Загальне адміністративне право / [Галунько В. В. та ін.; за заг. ред.

- В. В. Галунька]. – 2012. – 320 с.
4. Адміністративне право України в умовах реформування: навч. посіб. / С. В. Ківалов [та ін.]; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – О. : Фенікс, 2012. – 172 с.
 5. Борисова В.І., Жилінкова І.В. Сімейне право України: Підручник. 2-ге видання – К.: Юрінком Інтер, 2009 р.
 6. Вереша Р.В., Туркевич І.К. Кримінальне право України. Загальна частина. - К.: Центр учбової літератури, 2007 — 208 с.
 7. Волошина С. М. Трудове право України: навч. посіб. / [С. М. Волошина, А. М. Соцький, В. І. Щербина]; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Чернівці : Технодрук, 2015. - 187 с.
 8. Віхров О. П. Теорія держави і права: курс лекцій: навч. посіб. / Віхров О. П., Віхрова І. О. ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. - Чернігів : Десна Поліграф, 2015. - 303 с.
 9. Герц А.А.. Правознавство: навч. посіб. / А. А. Герц, С. Й. Кравчук. - Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2017. - 278 с.
 10. Конституційне право України : посіб. для підгот. до іспитів / [Ю. Г. Барабаш та ін.]. - Вид. 4-те, перероб. та допов. - Харків : Право, 2017. – 369 с.
 11. Кравчук В.М. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. — К. : Істина, 2006. - 944 с.
 12. Балюк М.І. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарії, рекомендації, пропозиції. Серія «Судова практика». - Х.: Харків юридичний, 2008.- 708 с.
 13. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник / [В. М. Трубников, М. В. Даньшин, О. О. Житний та ін.]; за заг. ред. В. М. Трубникова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 444 с.
 14. Крестовська Н. М. Теорія держави і права: підручник : практикум : тести / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Київ : Юрінком Інтер, 2015. - 583 с.
 15. Конституційне право: вчора, сьогодні, завтра: рекомендаційний показник

- на допомогу студентам спеціальності «Правознавство» / уклад. М. А. Бороденко, О. В. Ватаманюк. – Чернівці: [БДФЕУ], 2015. – 55 с.
16. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України. В 2-х тт. Том 1 / За заг. ред. В. К. Матвійчука / Матвійчук В. К., Хар І. О., - К.: КНТ, 2007. - 788 с.
17. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. — 3-є вид., перероб. і доп. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. І. — 832 с.
18. Основи держави і права: Навч. Посібник / за ред. А.М. Колодія і А.Ю. Олійника. - К.: Либідь, 1997.
19. Правознавство : підруч. для студентів ВНЗ / [Богачова Л. Л. та ін.]. - Харків: Фоліо, 2014. - 635 с.
20. Селецький С.І. - Кримінальне право України. Особлива частина. К.: ЦУЛ. 2008р. 496с.
21. Селецький С.І. Кримінальне право України. Загальна част. 2-ге видання. Навчальний Посібник Київ 2008 Вид: ЦУЛ, - 248с.
22. Сімейне право України: Підручник / С.Б. Булеца, В.В. Заборовський, В.Г. Фазикош та ін. ; за ред. С.Б. Булеци. - К.: Знання, 2015.-375 с.
23. Токарева В.І. Цивільне право України. Практикум: Навч. посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 408 с.
24. Харитонов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України : Підручник. — Вид. 2, перероб. і доп. — К.: Істина, 2007. — 816 с
25. Харітонов Є.О. Цивільне та сімейне право: Підручник – К.: ЦНЛ, 2009 р.
26. Цивільне право України: навч. посібник під ред. Р.О. Стефанука. К.: Наукова думка, 2004.
27. Цивільне право України: Підручник. Особлива частина / За заг. ред. Р. Б. Шишки. – К.: Ліра, 2015. – 1024 с.
28. Цивільне право України: Підручник у 2-х книгах / під ред О.В.Дзера. - К.: Юрінком Інтер, 2002.